

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De heer/mevrouw [REDACTED]

Per e-mail verzonden
[REDACTED]

Datum 14 november 2022
Betreft 2022-083 besluit Woo-verzoek

Geachte heer/mevrouw [REDACTED],

In uw verzoek van 30 september 2022, door mij ontvangen op dezelfde datum ontvangen, heeft u OCW gevraagd informatie openbaar te maken over de positie van ouderbijdragen binnen het wetsvoorstel IGBO, naar aanleiding van de openbaarmaking van de inhoud van een nota uit 2009 en de daarin geuite ambtelijke beleidsopvatting. Het gaat u specifiek om de uitwerking van deze ambtelijke opvatting in relatie tot het wetsvoorstel dat is ingediend bij de Tweede Kamer op 6 juni 2011, waarin het voorstel van de opsteller van deze nota niet is gevolgd.

Bij brief van 14 oktober 2022, met kenmerknummer [REDACTED] en per e-mail aan u toegezonden, is u medegedeeld dat uw verzoek in goede orde is ontvangen. U had hierover in reactie op een e-mail van u al bericht ontvangen per e-mail van 6 oktober 2022.

Bij brief van 19 oktober 2022, met kenmerknummer [REDACTED] en per e-mail aan u toegezonden, is aangegeven dat de beoordeling van uw verzoek meer tijd in beslag neemt dan gedacht en het lukt niet binnen vier weken op uw verzoek te antwoorden. Daarom is de beslistermijn verlengd met twee weken (verdaging).

Met de brief van 8 november 2022, met kenmerknummer [REDACTED] en per e-mail aan u toegezonden, bent u op de hoogte gesteld van het feit dat een derde-belanghebbende in de gelegenheid is gesteld een zienswijze te geven. Hiervoor was een termijn gesteld van één week. Deze termijn is voortijdig geëindigd omdat de zienswijze op 10 november 2022 is ontvangen. U bent hierover geïnformeerd per e-mail op dezelfde dag. De uiterlijke beslistermijn van uw verzoek is hiermee 14 november 2022 geworden.

Wetgeving en Juridische Zaken
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contact
[REDACTED]@minocw.nl

Onze referentie
[REDACTED]

Bezwaar
Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

1. Wettelijk kader

Onze referentie

Ik behandel uw verzoek als een verzoek op grond van de Wet open overheid (Woo). De relevante Woo-artikelen kunt u vinden in de bijlage bij deze brief.

2. Inventarisatie documenten

Reeds openbare en beoordeelde documenten

Ik heb geconstateerd dat uw verzoek betrekking heeft op informatie die goeddeels op basis van eerdere Wob/Woo-verzoeken inzake de ouderbijdrage t.a.v. o.a. IGBO - waaronder ook ten aanzien van het wetsvoorstel - is beoordeeld en (gedeeltelijk) openbaar gemaakt. In de besluiten zelf is veelal aanvullende informatie vanuit het ministerie opgenomen, bedoeld om de stukken en het standpunt van het ministerie goed te kunnen duiden.

De Woo is niet van toepassing op reeds openbaar gemaakte documenten. Voorts zie ik n.a.v. uw verzoek in het algemeen op basis van een check van de niet openbaar gemaakte informatie uit de documenten (herbeoordeling in strikte zin) geen aanleiding tot verdergaande openbaarmaking op grond van de Woo. Ik volsta om die reden in beginsel met verwijzing naar de online vindplaatsen van de reeds gepubliceerde besluiten:

- 13 juni 2018: <https://open.overheid.nl/Details/ronl-6e059b5d-96c4-4f1f-9162-f25c02c66ce6/1>
- 11 juli 2018: <https://open.overheid.nl/Details/ronl-d8061653-0211-4715-aa24-af32065eb1b2/1>
- 16 oktober 2019: <https://open.overheid.nl/Details/ronl-06985240-d5f5-4a0a-a8d0-03cbbbd1cb56/1>
- 29 januari 2020: <https://open.overheid.nl/Details/ronl-32c18acc-6406-4e43-abb5-fd611a2ff5df/1>
- 5 november 2020: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2020/11/05/besluit-op-wob-verzoek-over-bekostiging-internationaal-georienteerd-basis-onderwijs-igbo>
- 17 maart 2021 (beslissing op bezwaar t.a.v. het besluit van 5 november 2020): <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2021/03/17/beslissing-op-bezwaar-wob-besluit-bekostiging-internationaal-georienteerd-basisonderwijs>
- 28 september 2022 (uw eerdere verzoek inz. de nota IGBO uit 2009): <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/woo-besluiten/2022/09/28/besluit-op-woo-verzoek-over-de-ouderbijdragen-in-het-basisonderwijs>.

Zoekslag e-mailboxen en chatberichten

Uw verzoek heeft betrekking op persoonlijke beleidsopvattingen die zouden zijn geuit naar aanleiding van de nota uit 2009, tot aan de indiening van het wetsvoorstel 'Wijziging van de Wet op het primair onderwijs in verband met de wettelijke verankering van afdelingen voor internationaal georiënteerd basisonderwijs' in 2011. Voor zover deze opvattingen destijds überhaupt schriftelijk zouden zijn vastgelegd in e-mail en chatberichten moet ik u helaas mededelen dat deze dan niet bewaard zijn gebleven. Van alle medewerkers van het ministerie die destijds betrokken waren bij het wetsvoorstel en de totstandkoming daarvan is ten tijde van het nemen van dit besluit slechts nog één wetgeversjurist werkzaam bij het ministerie en deze persoon was enkel

betrokken bij de afronding van het traject van verzending aan de Tweede Kamer. E-mailboxen blijven bij uitdiensttreding enkele maanden bewaard en zijn inmiddels dus niet langer beschikbaar om te raadplegen. Verder is pas sinds 2019 duidelijk dat chatberichten onder de Wob (thans de Woo) vallen; deze zijn dus – voor zover deze überhaupt aanwezig geweest en relevant zouden zijn geweest voor uw verzoek – ook niet bewaard gebleven.

Onze referentie

Nu e.e.a. niet te raadplegen is en er geen sprake is van parate kennis op dit vlak, valt niet te zeggen in hoeverre hiermee relevante informatie verloren is gegaan door de tijd heen. Voor zover er in de tussenliggende periode informatie is overgedragen aan collega's die nog werkzaam zijn op dit dossier bij het ministerie is deze informatie reeds betrokken bij de eerdere Wob/Woo-besluitvorming waar ik hiervoor aan refereerde.

De e-mailbox van de destijds betrokken wetgevingsjurist die thans nog werkzaam is voor het ministerie is geraadpleegd t.b.v. de afhandeling van uw verzoek. Deze zoekslag heeft geen nieuwe documenten opgeleverd.

3. Zienswijze

Ik heb u laten weten dat een betrokken derde-belanghebbende is gevraagd een mening te geven over de voorgenomen openbaarmaking. Deze derde heeft mij laten weten geen bezwaren te hebben.

4. Besluit

In het kader van herbeoordeling op grond van de Woo wordt een passage uit het document 'Stand van zaken en achtergronden bij IGBO', die eerder (m.i. destijds nog altijd terecht) was verwijderd op grond van art. 11 lid 1 Wob, alsnog openbaar gemaakt:

5. Mogelijke problemen

1. De ouderbijdrage. Hierover is lang onduidelijkheid geweest en in het verleden hebben wij ons op het standpunt gesteld dat deze niet vrijwillig is. Het gaat immers om iets extra's en bij weigering te betalen wordt een kind wel tot de school zelf toegelaten maar niet tot de afdeling IGBO. Reden: was voorwaarde Ministerie van Financiën om accoord te gaan met het wetsvoorstel. Fin. was bang dat OCW zou gaan betalen als ouders massaal zouden weigeren en het IGBO zou dreigen in te storten. Mogelijk geeft dit aanleiding tot discussies straks in de TK. De ouderbijdrage ligt tussen de 2700 en 3500 Euro en wordt vaak (?), maar niet altijd, door bedrijven (e.d.) vergoed (dit kan door de rekening te betalen of te vergoeden of als een onderdeel van het salaris van de ouder). Vroeger dachten we dat het zelf betalen een uitzondering zou zijn. Dit bleek onjuist. Zie mail van St. IGBO. Maar hoe het precies per leerling uitvalt, weten zij ook niet.

Deze passage was gedeeltelijk verwijderd van p. 16 van deel A, horend bij het Wob-besluit 13 juni 2018. Het document staat op de bijbehorende inventarislijst vermeld als nummer 7, 'Overdracht wetsvoorstel IGBO-wetsvoorstel maart 2011'.

Voorts heb ik in het kader van de herbeoordeling besloten één passage uit de nota IGBO van 28 januari 2011 alsnog openbaar te maken:

Onze referentie

Het wetsvoorstel bevat 2 mogelijke risico's naar de Tweede Kamer toe.

a. <Buiten reikwijdte>

b. IGBO afdelingen vragen een geldelijke bijdrage van gemiddeld ruim € 3000,- Over de status van deze bijdrage (vrijwillig of niet) is lange tijd onduidelijkheid geweest. In het kader van deze wetswijziging is het karakter van deze ouderbijdrage nog eens overwogen. De conclusie is dat een vrijwillige bijdrage voor het IGBO te grote risico's met zich meebrengt en ook niet redelijk is omdat het betekent dat weigerachtige bedrijven en ouders de lasten zouden kunnen afwentelen op de anderen. Bovendien gaat het hier duidelijk om extra activiteiten t.o.v. het reguliere en bekostigde programma en betekent weigering van deze bijdrage niet dat de toegang tot de school op zich wordt geweigerd maar "slechts" dat men niet tot de afdeling IGBO van de school wordt toegelaten.

Deze passage was gedeeltelijk verwijderd van p. 2 van de nota. Deze nota maakt onderdeel uit van de set stukken die in het kader van bezwaar gedeeltelijk openbaar zijn gemaakt. Het document staat op de bijbehorende inventarislijst vermeld als nummer 2, 'nota IGBO'.

5. Overwegingen en toelichting

In dit specifieke geval zie ik dus aanleiding om persoonlijke beleidsopvattingen voor intern beraad alsnog openbaar te maken. De beleidsopvattingen raken niet (langer) aan de kern van het intern beraad, iets wat ondanks tijdverloop goede redenen kan zijn om informatie nog altijd weg te lakken vanwege bescherming van het interne beraad.

Over de ouderbijdrage voor het IGBO is langere tijd discussie geweest. Dat geeft aanleiding tot het bieden van enige duiding bij de openbaarmaking. M.b.t. de bij dit openbaar gemaakte persoonlijke beleidsopvattingen en hoe die anno 2022 moet worden gewogen wil ik u dan ook graag het volgende meegeven:

Het standpunt dat de ouderbijdrage vrijwillig is, is niet geheel juist (dit is u ook toegelicht in het besluit van 28 september 2022). Volgens artikel 40 van de WPO mag de toelating tot de school niet afhankelijk worden gesteld van een geldelijke bijdrage van de ouders. IGBO-afdelingen zijn altijd verbonden aan reguliere scholen. Bij het niet betalen van de ouderbijdrage voor de IGBO-afdeling is de leerling nog steeds toelaatbaar tot de reguliere school waar de IGBO-afdeling onderdeel van is. De toelating tot de school in zijn geheel is dus niet afhankelijk van de ouderbijdrage. Daarom is geen sprake van strijd met artikel 40 van de WPO. De overheid heeft de bijdrage die het levert aan de bekostiging van het IGBO nooit als kostendekkend bedoeld en feitelijk steeds aangegeven dat het redelijk is dat aan de kosten van deze extra activiteit ook derden bijdragen. Deze redenatie is zo uiteengezet in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel om IGBO nader te regelen, waar in de betreffende nota naar wordt verwezen. Deze fundering van de verplichte ouderbijdrage is later ook bevestigd in een rechterlijke uitspraak van 7 februari 2018.¹

¹ ABRvS 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:412 (201702722/1/A2)

Tot slot wil ik u meegeven dat de documenten waarover op grond van de Wob was beslist niet integraal zijn herbeoordeeld, maar slechts die delen van de informatie die betrekking hebben op de door u gevraagde aangelegenheid (in ruime zin) en dus vallen binnen de reikwijdte van uw verzoek. Om die reden is er in dit geval voor gekozen de relevante passage in het besluit op te nemen.

Onze referentie
[REDACTED]

6. Wijze van openbaarmaking en publicatie

Een geanonimiseerde versie van dit besluit wordt op www.rijksoverheid.nl gepubliceerd.

de minister van Primair en Voortgezet Onderwijs,
namens deze,
de directeur Wetgeving en Juridische Zaken,

Alfred Roos

BIJLAGE – Relevante artikelen uit de Woo

Onze referentie

Artikel 2.1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

document: een door een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, opgemaakt of ontvangen schriftelijk stuk of ander geheel van vastgelegde gegevens dat naar zijn aard verband houdt met de publieke taak van dat orgaan, die persoon of dat college;

milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;

Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

publieke informatie: informatie neergelegd in documenten die berusten bij een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, of informatie die krachtens artikel 2.3 door een bestuursorgaan kan worden gevorderd.

Artikel 4.1

- 1 Eenieder kan een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf. In het laatste geval beslist het verantwoordelijke bestuursorgaan op het verzoek.
- 2 Een verzoek kan mondeling of schriftelijk worden ingediend en kan elektronisch worden verzonden op de door het bestuursorgaan aangegeven wijze.
- 3 De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
- 4 De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de aangelegenheid of het daarop betrekking hebbende document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
- 5 Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek de verzoeker om het verzoek te preciseren en is het de verzoeker daarbij behulpzaam.
- 6 Het bestuursorgaan kan besluiten een verzoek niet te behandelen, indien de verzoeker niet meewerkt aan een verzoek tot precisering als bedoeld het vijfde lid. In afwijking van artikel 4:5, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt het besluit om het verzoek niet te behandelen aan de verzoeker bekendgemaakt binnen twee weken nadat het verzoek is gepreciseerd of nadat de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
- 7 Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5.

Artikel 4.4

- 1 Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
- 2 Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de informatie een verlenging rechtvaardigt. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
- 3 Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf

de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker meedeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot en met de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

- 4 Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
- 5 Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daartegen heeft, in welk geval de informatie wordt verstrekt twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt. Indien wordt verzocht om een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, wordt de openbaarmaking opgeschort totdat de voorzieningenrechter uitspraak heeft gedaan of het verzoek is ingetrokken.
- 6 Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken die rechtstreeks betrekking heeft op een derde of die van een derde afkomstig is, deelt het bestuursorgaan dit besluit gelijktijdig mede aan deze derde.

Artikel 4.5

- 1 Het bestuursorgaan verstrekt de informatie in de door verzoeker verzochte vorm of, indien dit redelijkerwijs niet geveerd kan worden, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.4, derde lid.
- 2 Indien de informatie reeds in een voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is, wijst het bestuursorgaan de verzoeker daarop.

Artikel 5.2

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter.
2. Het bestuursorgaan kan over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie verstrekken in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Onverminderd het eerste en tweede lid wordt uit documenten opgesteld ten behoeve van formele bestuurlijke besluitvorming door een minister, een commissaris van de Koning, Gedeputeerde Staten, een gedeputeerde, het college van burgemeester en wethouders, een burgemeester en een wethouder, informatie verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen in niet tot personen herleidbare vorm, tenzij het kunnen voeren van intern beraad onevenredig wordt geschaad.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

Onze referentie